

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Trzebiński.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie IV-ej.

Cena 3 kop.

**W TEATRZE MIEJSCOWYM z powodu przedstawienia
trupu japońskiej p. HANAKO
DZIŚ PRZEDSTAWIENIA KINEMATOGRAFICZNEGO NIE BĘDZIE**

**8-klasowy zakład naukowy
Cz. BAGIEŃSKIEGO
w Częstochowie, ul. Szkolna 10.
Egzamina wstępne po wakacjach.
Od 1 do 15 września codziennie.
Egzamina poprawcze dla uczniów od 9 Września.
Początek lekcji 17 Września. 643**

**Lekarz-Dentysta
Michał Grejniec
Powrócił**
poleca № 1 swego Wydawnictwa
Popularnego p. t.
„Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej“ cena 5 i 10 k.
Zadać w księgarniach lub wprost od autora i wydawcy w Częstochowie,
I Aleja Nr. 10.
Kupującym w większych ilościach —
znaczące ustępstwo.

„Sędziowie“.

Jest potężny, głęboki tragizm w tym społecznym i narodowym problemie, który się nazywa u nas kwestją żydowską — pisze „Przeгляд Poranny.“ Kwestja ta w mniej lub więcej ostrej formie wyłania się w innych społeczeństwach, a wszędzie łączy się z bieżącymi hasłami dnia, służy za pretekst do agitacji na tle wyznaniem i nacjonalizmem, albo też staje się problemem liberalizmu i wolności. Nigdzie jednak w tej mierze co u nas kwestja ta nie wżarła się w samą istotę bytowania narodowego.

Wyrosła ona z wiekowej niedoli plemienia, które straciwszy wszelki związek z ziemią rodzinną, nie tylko niezdolne ile nie mające materialnej możności do skupienia się społecznego, rozproszyło się po szerokim świecie w ciężkiej, często zjadliwej walce o byt, i zbyt silne w typie etnicznym, oparło się prawie całkowicie wszelkim wpływom asymilacyjnym: nawet tam gdzie te wpływy działały najsilniej, gdzie rozzerwały związki wspólności religijno-obyczajowej, nie zdolały zatrzeć różnic charakteru zewnętrznego i wewnętrznego, odrębności w konstrukcji psychicznej i fizycznej.

Wśród naszego środowiska asymilacja ogarnęła tylko inteligentną warstwę żydowską, która dostarczyła społeczeństwu polskiemu w ostatnim wieku silnie bardzo wybitnych na każdym polu pracy zbiorowej. Masa żydowska pozostała sobą, a korzystając z wyjątkowo pomyślnych warunków rozwoju wśród atmosfery przesyconej humanitaryzmem i tolerancją, czyniła sobie u nas stałą siedzibę i wzięła się w nasze życie jako jego trwały czynnik składowy. Typ polskiego żyda stał się

nawet zagranicą pierwowzorem dawnego typu żydowskiego, zamieniającego wszędzie gdzieindziej fizjonomję a nawet i pewne cechy obyczajowe i umysłowe.

Dzieje wytworzyły cały szereg norm pokojowego współżycia pomiędzy ludnością rdzenną a ludnością żydowską w Polsce. Wprzód jeszcze, nim na widnokrągach życia politycznego zajaśniały programowe hasła humanitarne, instyktowna polska filantropja umiała znać prawo człowiecze w przybliżeniu żydowskim, a w jego zdolnościach widzieć dopełnienie braków naszej własnej natury. Wtedy dobroć religij, obyczaju i umysłowości oraz wpływających stąd często pojęć moralnych, zaostrożona wytwarzającami się skutkiem podziału zakresu zajęć sprzecznościami i antagonizmami społecznymi, wytworzyła tyle materiału jątrzącego, że we wzajemne stosunki sączy się z nęgo dzień za dniem jad goryczy i rozdrażnienia.

Wstrętna zawsze i wszędzie, zawsze i wszędzie nieprzebiegająca w środkach agitacja nacjonalistyczna wyszukuje w ostatnich czasach ten jad dla swoich demoralizujących celów i widoków. Nieszczęśne stosunki polityczne nawiedziły nas nową falą emigracji żydowskiej, która wpłynęła na naszą ziemię już pod sztandarami wyznanego nacjonalizmu. Rozrywa się coraz bardziej węzeł mowy polskiej, łączący dotąd polskiego żyda z resztą polskiego społeczeństwa, a niemiecko-rosyjsko-hebrajska gwarą podniesiona zostaje do godności odrębnej mowy narodowej, wtworzącej własną prasę, literaturę nawet pojęcie. Utajoną dotąd za szynkasami karczem większych, na rynkach jarmarcznych, w sklepikach i handlowych, tragizm stosunków przediera się na widownię publiczną i staje się zagadnieniem politycznym, niesłychanie drażliwym i nad wyraz doniosłym.

Ale zarówno w politycznym konflikcie jak i w tragedjach codziennych jedyną drogą, jedynym rozwiązaniem ciężkiego problemu może być tylko humanitaryzm. Wyswobodzenie człowieka, pełne rozwinięcie jego duchowego życia, wprowadzenie go w światło nieważące przesąd i ciemnotę, odciepienie pożądanom i porwom cech wyższu namiętności i zbrodni, a nadanie im treści wyszła hetnionych dążeń ku duchowemu szczęściu, wykształcenie które odbierze wartość sztatycznym dialektom ciemnego motłochu i w kulturalnej mowie jedynie znajdzie łącznik z cywil-

zowanym życiem ludzkości — oto środki do przeciwdziałania nieszczęściom, które kryją w sobie pietzącą się niechęć i zawiść współmieszkańców jednej ziemi. Żydzi-polacy mają przed sobą wielkie i odpowiedzialne zadanie oddziaływania w tym duchu na swoich współplemieńców, a nie można wątpić, że społeczeństwo polskie pomoże im w tem jaknajgorzej.

Maly Joas w potężnej tragedji St. Wyspiańskiego, przedstawionej w teatrze warszawskim, złorzeczy przeklętym prorokom, co wytrącił harfę Dawidowi i staje się sam swemu ojcu oskarżycielem i sądzi i wymierzycielem kary za „myśl mętlwą“... Młode pokolenie żydów na ziemi naszej osiadłych niechże te „myśli mętlwe“, rozognające nienawiść i gotujące nieszczęścia wzajemne, tak samo oskarża i sądzi, i niech krzewi miłość, dźwigając ku światłu, sprawiedliwości i pięknu nie tylko jasną na smmienia głupotę Juklich ale i brudną ciemnotę Natanów. A wtedy nie tylko śmierć łącząc będzie niemem ukojeniem krzywd oba plemiona, ale i żydzie, w którym tyle sił wrogich sprzyścięło się przeciwko ich wspólnemu prawu ludzkiemu.

Urodzaje.

— 0-0-0 —

Nie tylko w kraju naszym, jako przeważnie rolniczym, ale w całym świecie, wyniki zbiorów panują nad położeniem gospodarstwem. Dla państw bowiem wywołujących zboże, ilość eksportu stanowi o ich dobrobycie, czyli bogactwie ludności w danym roku; dla krajów zaś zmuszonych przywozić zboże, suma wwozu jest ważnym czynnikiem w bilansie handlowym i platniczym. Wysokie ceny zboża, świadczące o niedostatecznym pokryciu istniejących potrzeb, są klęską dla ludności kraju zapatrującego się gdzieindziej w te artykuły najniezbędniejszej potrzeby; wpływające zład zwiększenie wydatków na opędzenie najpilniejszych wymagań życiowych, wywołuje zrywkę plac robotniczych lub skurczenie wydatków na inne przedmioty codziennego użytku, odbijając się ujemnie na przemyśle i stosunkach wzajemnych.

Nie więc dziwnego, że skonstatowane możliwe dokładne rezultaty zbiorów należy do najważniejszych zadań państwowych; odnośne statystyki prowadzone są (nawet w Rosji) z możliwą ścisłością, niezależnie od obliczeń, dokonywanych przez osoby i korporacje prywatne, celem normowania cen zboża — na przyszłość, gdyż zakupy czynione są z góry na dłuższą metę. Webec ważności przedmiotu, cyfry urzędowo i prywatnie wyposrodzkowane — a mające względnie tylko wartość — ogłaszane są znaczenie wcześniej, auzeli to przed laty się praktykowało, raz dzięki ulepszonj służbie statystycznej, a potem z powodu dążności do najszerszego ujawnienia istotnego stanu rzeczy.

O wczesne informacjje ubiegają się wszystkie państwa; przodują wszakże Stany Zjednoczone, jako najsilniej zainteresowane w kampanii zbożowej; na danych z Waszyngtonu otrzymywanych gruntuje się na razie handel zbożowy. Jeżeli ruch cen może uchodzić za niechybny wskaźnik sytuacji, to polepszyła się ona znakomicie w ostatnich tygodniach, gdyż ceny zboża stałe spadają.

Zanim przytoczymy cyfry urodzajowe, kierunek ten usprawiedliwiającej, scharakteryzujemy w niewielu słowach stan urodzajów w główniejszych krajach, posilkując się bądź urzędowymi, bądź prywatnymi materiałami, i zgrumadzonemi w prasie europejskiej i amerykańskiej.

Najbliższj nas obchodząca Rosja informuje „Gazeta Losowa“ zaliczać powinna kampanię 1909/10 r. do pomyślnych, o wiele lepszych niż zbioru dwu lat poprzednich. Urzędowo stwierdzono, iż południowe i nad Wołgą położone okręgi wykazują doskonale rezultaty. Wprawdzie — w porównaniu z przeciętną cyfrą za ostatnie lat dziesięć — pszenicy będzie mniej o 10 proc., natomiast będzie jej o 15 proc. więcej, w porównaniu z dwiema poprzednimi kampaniami. Oczekiwany również jest wielki wywóz jęczmienia, gdy natomiast kukurydzy będzie mniej, z powodu suchej pogody.

Ostatnie wiadomości w Rosji rozpoznaehniane twierdzą, iż omlot nie w zupełności odpowiadał oczekiwaniom, i że ostateczne wyniki okażą się mniej zadowalającemi, niż uprzednio oczekiwano.

Chwiejne są informacjje ze Stanów Zjednoczonych, najgroźniej konkurujących z Rosją. Gdy prasa giełdowa przeprowadza nadzwyczajne ilości, snując z nich wnioski o niezwykłej przyszłości położenia gospodarczego Unji, te inne dane brzmią mniej optymistycznie. Cyfrowo wspominają o 688 milionach buszi przeliczy, czyli 23 miliony więcej niż w roku poprzednim. Szacowania prywatne sięgają nawet do 704 mil., co należy przyjmować z oględnością. Wszelako przy ocenie siły wywozowej uwzględnić należy i zapasy; są one o 10 milionów mniejsze niż w 1908 roku, a „minus“ w porównaniu z 1907 rokiem sięga nawet 48 milionów. Co do Argentyny, to ryczałtowo taksame są dobre, cyfr jeszcze nie podano.

Pierwszorzędną wagę posiadają dla naszego kraju zbioru niemieckiej; od ich rezultatu bowiem zawisł wywóz zbożowy polski. Bezpośrednich stosunków z innymi krajami przywzowemii nie utrzymujemy. Ożó urodzaje niemieckie, które zapowiadały się bardzo niepomyślnie na początku wiosny i lata, w dalszym ciągu nieco się poprawiły, dzięki temperaturze przy dojrzewaniu ziarna. Zyskało ono na jakości, a epóźnione o 2 tygodnie zbioru, poprawę jeszcze silniej ugruntowały. Mimo to wątpliwości nie ulega, iż ogólny rezul-

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONYWA: RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon № 260.

Założony w roku 1878.

RYDZEWSKI i Sⁿⁱ

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

23

Telefon № 1.

Tarcze szmerglowe krajowego wyrobu pod firmą: „Towarzystwo Wzrostu Szmernych „Union“ w Warszawie, niczem nie ustępujące zagranicznym. Oferty na żądanie. Okazy na wystawie w głównym pawilonie.

tat będzie gorszy niż w roku 1908 i że wypadnie wwozić znaczne ilości pszenicy. Zakupy już się rozpoczęły, mimo wysokiej ceny; widocznie spekulanci...

Samolot Wright'a.

Wobec wspaniałych rezultatów wlotu, dwuplanej maszyny do latania, systemu Wright'a, który w ubiegłą sobotę, obudził ogólny entuzjazm w Berlinie...

Maszyna Wright'a jest zbudowana z drzewa. Składa się z dwóch płaszczyzn dużych i dwóch małych. Ta leży różnica pomiędzy typem amerykańskim...

Stwierdzenie w powietrzu, oczywiście, musi być daleko bardziej skomplikowane, niż na ziemi lub wodzie, gdzie łódka lub wóz porusza się na płaszczyźnie...

Volain nadaje aparatowi równowagę automatyczną za pomocą długiego ogona, który oparuje chwianie się aeroplanu...

Wright usuwa ogon, zachowuje z tyłu tylko dwie małe płaszczyzny pionowe, które grają jedynie rolę steru.

Francuskie aeroplany są daleko bezpieczniejsze. Pilot musi uważać tylko na oba stery. U Wrighta przybrywa mu trzęście i ważne zadanie: zmienianie nachylenia płaszczyzn głównych.

Dwuplanej Voisina są o wiele cięższe w ruchach. Wyglądają w locie, jak ciężka ćma, albo gruby gołąb. Nie mogą okręcić się tak na miejscu jak Wright...

Nowy wyciąg aeroplanów. Na mającej się odbyć wszechświatowej wystawie aerostacyjnej w Brukseli postanowiono urządzić wielki wyciąg aeroplanów na przestrzeni Bruksella...

Wynik sędzieli w grupie ogrodniczej. (Dział wyrobów z kwiatów ciętych). Niżej podpisani sędziowie mieli do osądzenia przedmioty wystawione przez jedną tylko firmę Jastrzębskiego S. w Częstochowie...

WYSTAWA przemysłu i rolnictwa.

Wielki medal srebrny za czołość wystawionych przedmiotów oraz Złoty medal za wieńce. Nado sędziowie postanowili przed-

stawić Komitetowi wystawy do uznania, aby wyrazić specjalne podziękowanie temuż zakładowi za stałe oddanie pawilonu ogrodnictwa, oraz nagrody 50 rb. dla pracujących zakładu.

„Szarytka na wystawie.“ — Oryginałna kwestarka, skarbonka — lalka zbierająca na rzecz domu paraliżacji pod wezwaniem św. Antoniego...

„Szarytka“ kwestuje w dalszym ciągu w pawilonie „Switez“ (przy przejściu z parku na plac wystawy) w oddziale naszego pisma.

Marsz triumfalny L. Wawrzynowicza, napisany na otwarcie Wystawy, grywany jest przez orkiestrę wojkowską 8-go pułku, w kiosku koło Bolska.

Również w pawilonie głównym otwacza wspomnianej (marsza gramofon).

Płyta została nagrana przez orkiestrę warszawską Sosenfelda.

Marsz p. Wawrzynowicza zostanie włączony do repertuaru naszej dzielnej orkiestry „Częstochowianki“ prowadzonej przez p.Hugo na Neisera.

„Wycieczki.

— Goście z Moraw. Wczoraj wieczorem przybyli z Moraw na Wystawę goście czescy w liczbie 250.

Na spotkanie gości do Granicy wyjechał p. Józef Sieciński, redaktor „Głosu Ludu“, który w imieniu komitetu wystawy rozdał im bilety wstępu na Wystawę, oraz ułatwił formalności paszportowe i kolejowe.

W komitecie wystawy wyjechał p. Myszkowa pp.: szambelan Małkowski i dyr. Janowski.

Pomimo trudów podróży już o g. 7 i pół czeski przybyli na wystawę, coż kiedy kaprysy elektryczności zniewoliły ich do szybkiego powrotu do domu, a nawet w ciemnościach jednemu z uczestników wycieczki p. Pisekowi zaginał kilkoletni syn, którego daremnie z latarniami poszukiwane na wystawie do późnego wieczora.

Gromadka jednak bardziej odważnych zdecydowała się na przepędzenie wieczoru w „Drozdowie“, gdzie zwykłe świece daremnie siły się na oświetlenie sali.

W półmroku robinę znajomości. Jest tu szym dr. Silany, prezes honorowy wycieczki, poseł p. Jan Faust z Berna, p. Arnold Klincik, prezes Centralnego Tow. przemysłowego, p. Neumann, reprezentujący ziemianką spółkę przemysłową, p. Klabuscy, członek ziemskiej rady przemysłowej, redaktor Andel, p. Karol Riedl, sekretarz rady narodowej w Be. nie, p. Rudolf Kloss, sekretarz wydziału krajowego w Bernie, p. Jan Pisek, organizator wycieczki i wielu innych.

Wszyscy rumiani, rośli i weseli. Kłapy surdutów zdobia trójkoliorowe szarfy z napisem „II-a czeska wyprawa do Polski.“

Dzisiaj rano goście czescy udają się na Jasną Górę i po nabożeństwie zwieźć będą klasztor oraz wieżę, później wystawę. O godz. 2-aj obiad w półni w „Drozdowie“. Później znów zwiedzanie wystawy. Pobyt nie jest ujęty w karby programu i każdy rozporządza swym czasem dowolnie.

Goście czescy zabawią przez dzień dzisiejszy, w sobotę zaś rano rozbiją się na trzy grupy i wyjadą do Warszawy, Krakowa i Wieliczki.

Sród grona czeskiego zauważyliśmy kilkanaście pań, a niektóre z nich odznaczają się bardzo ujmującą powierzchownością. Wrak z wycieczką przybył do Cz-

stochowy kwartet morawski, który w dniu dzisiejszym będzie grać na placu wystawy.

Wystawa do Częstochowy wyjeżdża zbiorowa wycieczka członków Towar. Krajowego Słow. Rzemieślniczego i Straży Ogniowej. Sądząc z licznych zapisów liczba uczestników wynosi przeszło 600.

Kronika.

— Z ruchu pątlczego. Wczoraj przybyła na Jasną Górę kompania ze Zmudzi. Pierwsza to pielgrzymka do stóp Najświętszej Panny z tamtych stron.

Kompanię przywitały na dworcu kolejowym, w pelnym składzie, pielgrzymki warszawska i Poznańska. Przywitanie było rozczulające aż do łez po krótkiej chwili wyruszyły połączone kompanie we wczesnym poranku na Jasną Górę.

Na czele szedł główny przewodnik i inicjator pielgrzymki ks. Sarapasa, w otoczeniu księży: Żyżysa, Linkiewicza, Szuflińskiego, Olechny i Doczkiewicza. Powiewali, pod takty piesznych pobocznymi śpiewanych na głosy przez Zmudzińców, barwne proporce; mięły różnobarwne wstęgi od farettonów i obrazów świętych; u bogatych poduszki niosły dziecięce w białe przystrojone godła Najświętszej Marii Panny.

U stóp Jasnej Góry, przy figurze św. Prokopa, powitał braci ze świętej Zmudzi ks. Paulin Józef Jodel w języku litewskim. Następnie przemawiał podniosłymi słowami ks. Sarapasa, przewodniczący kompanii. Wreszcie na czele orkiestry jasnogórskiej, połączone kompanie weszły w mury klasztoru.

Dzisiaj odprawiona zostanie solenna wotywa, w kaplicy Matki Boskiej, na intencję szczęśliwie odbytej pielgrzymki.

W sobotę Zmudzi opuszczają Częstochowę.

Wczoraj w godzinach popołudniowych, odprawiona przez kompanię Zmudzka do kościołka św. Barbary, udała się w podróż powrotna kompania z Poznańskiego.

— W państwie elektryczności. Wczoraj znów w państwie elektryczności coś się zepsuło. Lamy, które o zmierzchu zapaliły się i świeciły różno, nagle, po pół godziny wszystkie zgasły, zarówno na wystawie, jak i w mieście. Trudno dociekać kto tu winien, bo w takich wypadkach winnego znaleźć niepodobna, w każdym bądź razie cała odpowiedzialność spada na konsorcjum, które zobowiązało się oświetlać miasto i wystawę. Rozumiemy dobrze, iż w instalacji elektrycznej zawsze coś się popuszczyć może, że zawsze grozi jakaś nieprzewidziana katastrofa, jednak to pścić się jest chyba zbyt częste.

— Koncert nie zapowiedziany. Wczoraj w cukierni odbył się koncert przez nikogo nie zapowiedziany, a jednak bardzo bogaty i cieszący się niewyżekłym uznaniem. Wieczorem przybyło do Jackowskiego kilkudziesięciu uczestników wycieczki czeskiej, a między nimi i pp. Wincentego Stestnego, kompozytora, oraz Władysława Niemeca, barytonistę. Panowie ci, odwiedzając się za owacją, zgotowaną im przez publiczność przy wejściu zasiadli do pianina i wykonali szereg melodii czeskich i polskich.

— Ze szkoły muzycznej. W przyszłą sobotę tj. 11 bm. o g. 11 rano odprawiona zostanie solenna wotywa w kościele Jasnogórskim, na intencję otwarcia roku szkolnego w szkole muzycznej.

— Nasze piecywo. Złożono w naszej redakcji 3 bułki kupione w sklepie z pieczywem M. Ch. w Częstochowie. Bułki te, wielkości

pszenica żyto jęczmień owies (tonny) 3,550,000 9,700,000 3,200,000 8,700,000

w porównaniu z rokiem 1908 + albo - -267,787 -836,874 +140,000 +1,000,000

Anstro Węgry również wezmą mniejszy udział w eksporcie zboża, gdyż urządzają w monarchii habsburskiej pozostawiają wiele do życzenia. Głównie w grę wchodzić eksport węgierski będzie mniejszy. Szacowana urodzajowa wynosiła 33 513,000 podwojnych centnarów, wobec 41 5 milionów roku poprzedniego.

Otwiera się więc dla naszego handlu zbożowego szeroka perspektywa; wywozić będziemy silniej niż dotychczas zboże, (mimo słabszych urodzajów) w zamian przywóz rosyjskiej maki większe przyjmie rozmiary. Nasze młyny czeka trudna konjunktura; zapewne już kontraktują ona zboże krajowe, lub czynią przygotowania do zaopatrywania się w zboże z gubernii wewnętrznych Cesarstwa.

Francya, bardzo zależna od importu rosyjskiego, spodziewa się zaledwie średnich zbiorów; Anglia, która wiele ucierpiała od niepogód, mimo to nie wyjdzie gorzej niż w roku poprzednim; zresztą liczy ona na stałych dostawców, jak Indie i Argentyna, co do których dopiero w drugiej połowie kampanji dokładniejsze nadejdą wiadomości. To samo odnosi się do Australji, zdobywającej sobie coraz ważniejsze stanowisko w zaopatrywaniu rynków europejskich.

Ponieważ pszenica jest głównym artykułem przyzwozym dla Zachodniej Europy, przeto wszystkie statystyki kładą największy nacisk na ten jeden artykuł, nadający ton na rynkach zbożowych.

Europe *) 1909 1908 1907 1908 224,000 217,790 211,435 231,430

Za europ. kraje 1909 1908 1907 1906 157,120 180,090 188,700 290,525

lune pismo angielskie utrzymuje, że zbory tegoroczne pszenicy wynosić będą (w milionach tonny): 1909 1908 1907 1906 89 83 78 88

Pod wpływem tych cyfr poziom cen doznał niżki. Mimo to ceny są wciąż bardzo wysokie, co tłumaczy się niezwykle małymi zapasami, które za ostatnie lat cztery tak się przedstawiają (1000 kwarterów): 7,650 9,225 15,570 12,785

Konsumcja wszechświatowa przeliczana jest na 415 milionów kwarterów, czyli byłaby w kampanji bieżącej pokryta. Wszelako wpływa na konsumcję urodzaj ziemniaków, oraz innych jarzyn; im jest ich więcej a ceny są niższe, tem spożycie pszenicy jest mniejsze. W każdym razie, przytoczone cyfry nasuwają wiosek, iż na większy spadek cen zbożowych w kampanji 1909 / 10 liczyć nie można.

*) Rosja 75,000 71,600 68,675 63,300 79,000 82,000.

Tabela nieurzędowa wygranych w ciągnięciu 2 klasy 193 loter. klas.

Królestwa Polskiego.
Dnia 9 września 1909 r., jako w 1 dniu
ciągnięcia wyszły następujące główne
wygrane:
Rb. 2000 na № 1675
Rb. 1500 na № 20462
Rb. 1000 na № 416
Rb. 400 na № 8364

Po rb. 150 na № 3474 6004 6121
7286 9418 10441 11255 14885 17827
18755 20489 20993 21746
Po rb. 60 na № 91 491 996 1177
1393 1856 2296 2368 2679 2765 4242
4846 6003 7517 7862 8172 8248 8621
9485 9755 11137 11627 11976 12004
12020 13430 14584 14649 14714 14807
15342 15840 17460 18229 19585 20005
20978 21421 23308

Stawki po rb. 45:
97 175 98 233 28 319 15 33 79 401
60 53 549 90 98 652 60 59 95 19 759
23 831 41 56 930 83 93 84 70
1012 1216 23 44 1303 26 1473 52

58 1555 59 19 65 10 1621 1746 14 36
1855 9 84
2049 25 72 81 02 61 67 172 21 256
283 890 61 86 01 477 540 642 57 36
736 832 19 989
3000 12 05 40 251 08 69 314 63
420 94 571 651 56 759 05 873 984
4092 23 47 186 70 223 45 97 385
461 582 16 637 791 34 800 79 01 997
93 29 62 96 51
5015 16 78 191 83 239 49 13 358
14 65 549 47 51 664 26 01 77 07 51
793 872 50
6023 82 46 151 28 223 41 77 412
55 518 691 55 82 13 14 793 897 51 02
912 81 20
7064 94 96 267 10 348 55 36 486
14 49 590 78 09 686 783 89 06 890
814
8087 06 42 160 95 74 21 278 836
17 84 35 545 83 695 11 720 72 53 412
60 26 44 32 942
9021 88 115 258 44 351 71 26 452
11 12 520 603 723 47 73 19 828 29 02
53 32 946 58 35 44
10051 39 47 126 224 93 302 89 15
85 572 95 90 637 760 80 14 72 899 88
21 14 60 91 977 58
11050 106 59 200 35 88 66 318 55

551 13 89 14 676 795 92 827 88 62 92
969
12067 60 64 162 76 73 99 237 53
334 23 455 653 722 07 892 62 35 23
931 25 15
18006 22 13 44 162 34 107 40 372
03 493 74 595 89 652 734 107 04 03
827 900 61
14083 01 65 58 14 163 34 61 296
69 314 45 408 525 64 651 720 892
15011 157 29 216 849 74 494 65
502 28 32 89 679 752 42 860 57 901
06 69 39
16053 166 261 477 93 574 61 662
31 96 773 810 88 915 94 53 36
17031 63 25 82 09 106 25 23 58 46
281 85 82 97 16 383 88 506 45 41 651
87 796 863 84 939 26 39
18050 32 64 98 22 75 51 201 62 09
303 05 526 644 40 798 18 877 48 41
01 988 55 65 81 90 98
19014 75 78 82 24 166 60 58 259
47 329 91 59 31 12 467 61 560 01 50
631 45 20 746 826 67 960 66 47 28
931
20004 164 229 23 397 45 15 430 23
66 47 548 47 92 665 27 773 80 86
08 89 841 06 47 965
21009 58 103 52 205 67 333 406 50
658 43 680 81 07 752 58 878 914

22085 41 48 21 198 82 42 21 265
64 81 45 368 459 60 86 05 557 690
700 12 849
23097 236 367 78 66 71

ROZMAITOSCI.

— Szalenie w pociągu.
Pociągiem pospiesznym z Wiednia
do Krakowa jechał właściciel ziemski
Kurowski. Ponieważ poznał, że nie
jest zdrow na umyśle, otrzymało dwóch
urzędników kolejowych rozkaz straż-
żenia go.

Krukowski wyciągnął nagle rewol-
wer i zabił jednego z urzędników cel-
nym wystrzałem w serce. Gdy drugi
urzędnik chciał mu broni odebrać, wy-
skoczył z pędzącego pociągu. Pociąg
zatrzymano, a urzędnikom kolejowym
przy pomocy żołnierzy udano się sz-
leńca uczynić nieszkodliwym.

OFIARY.

Zamiast depeszy na ślub p. Ludwi-
ka Karpfa dla niezamożnych uczelni g-
minazjum Kościńskiego rb. 1.
Na paraliżików w Częstochowie. Za
zniewagę na ulicy osoby starszej, jako ka-
rę winny S. płaci rb. 3.

Rozkład jazdy pociągów L E T N I.

Pociągi przychodzą do Częstochowy
od strony Warszawy:
o godz. 4.11, 7.20, 11.37, 2.37, 5.41, 6.39, 6.00, 9.00, 12.20, 9.02,
od strony Granicy:
o godz. 2.44, 3.42, 3.36, 11.18, 6.34, 1.52, 9.13, 11.51, 8.45.
Pociągi odchodzą z Częstochowy
ku Warszawie:
o godz. 2.52, 9.40, 3.46, 11.30, 6.42, 2.02, 9.25, 5.25, 12.11,
ku Granicy:
o godz. 4.19, 7.26, 11.47, 2.45, 5.53, 6.51, 9.19, 9.22, 4.25.

Teatr w Gościnnym pokoju!

66 najnowszych figiel-
ków w wysokim sto-
pniu zajmujących dla
starszych i młodych
jak naprz. drukarnia elektryczna,
magiczny zegarek, zaczarowane
pudefko, pozłacana karta, zagad-
kowa butelka, czarodziejska pa-
teczka i jeszcze innych 60 róż-
nych figielków w zachwyty wpro-
wadzające widzów, podczas przed-
stawienia których dom zamienia
się w zaczarowany pałac. Tytko
za 86 kop. z przesyłką za zalicz.
dolicza się jeszcze 10 kop. Adre-
sować proszę: Magiczna „Rozryw-
ka” Warszawa. 384-5-2

W niedzielę 29 Sierpnia r. b. w przejeździe dorożką wieczorem z Placu Wystawy na koleją

ZGUBIONO

chustkę koronkową czarną

Znalazca zechce oddać p. J. Szymanowiczowi aleja III
№ 71, lub Plac Wystawy Pawilon firmy F. Załę-
wski & S-ka za nagrodą rb. 5. 634-4-1

Potrzebny

płatny praktykant do biura
technicznego „Mrot“ w Cz-
stochowie Dojazd № 29.

Bryzki do sprzedania, Aleja II № 36
w kowala. 492-12-3

Biurowe adresowe w Częstochowie, Te-
atralna № 45 udziela adresu wszyst-
kich mieszkańców. 518-6-3

W Częstochowie są do sprzeda-
nia różne warzywa ogółem na
czterech morgach ziemi Wiadomość
Piotrowska Nr. 8 u M. Kucharskie-
go 610-4-3

Potrzebna bona z szcieniem niem-
ka i nauczycielka muzyki (uczennica
Michałowskiego) do 8-10 let-
niej dziewczynki: Wiadomość Bank
Państwa m. Kontrolera od 12 do 2
po południu 614-3-2

Tanio Sprzedan. wolant elegancki lekki
na jedną osobę Teatralna 12 623-3-2

Dom z placem do sprzedania przy tra-
kcie bieżącej w cenie tysiąc rubli
właściciel dzmu Jan Dzielawski 1-1

Na wystawie w pawilonie drobnego
przemysłu kabina 316 do sprzedania
dwa eleganckie lustra z tremo machoni-
we z brązami i marmurami, konsolami sa-
cęg 160 rubli 638-2-1

Stenografka buchalterka z patentem
poszukuje zajęcia Oferty w administra-
cji Gazety „N. L.” 632-1-1

Magiel do sprzedania ul. Ogrodowa
№ 61 628-3-1

Pokój z utrzymaniem do wynajęcia od
października, wejście osobne Teatral-
na 51 i Pietro. 636-4-1

Pokój do wynajęcia, może być zaraz
II aleja 31-11 obejdzć można od 1-
6 wieczorem 635-1-1

4 rb. Nagrody zgubiona bransoleta sre-
brna na cementarzu obok Nowego ko-
ścioła żaskawy znalazca raży oddać Fr.
Piątkowskiemu ulica Krótka № 1. 637-2

Potrzebni korepetytor i bufetowa Wi-
adomość w restauracji pod teatrem.
591 4-3

MACZKA
NESTLE
MLECZNA
Idealny pokarm
dla niemowląt i dla dorosłych chorych na żołądek.

Do obejrzenia (na Wystawie)

Krasnoludek
APARAT SAMO GOTUJĄCY,
który dogotowuje potrawy w krótkim czasie bez ognia i dozoru,
oszczędzając czas, i opał.
Godziny całej utrzymuje potrawy w stanie gorącym, przy czym nie
przetgoutuje takowych nie wysusza, ani nie przypala, a więc wiel-
kie oddaje usługi w domach, gdzie członkowie rodziny nie o jed-
nej obiadują porze.

Reprezentanci na Królestwo i Cesarstwo:
Krzysztof Brun i Syn.
w Warszawie, plac Teatralny.
Cenniki na żądanie franco i gratis! 551

„ARYSTOKRATYNA”
Mydło, krem i proszek.
Odmianowa na wystawie lekarskiej
i przyrodników we Lwowie meda-
lem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą
wartość węgliku antyseptycznego i orzeźwiającego, już po krót-
kim użyciu — staje się pięć lśniącą białą i nabiera młodocia-
nej świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, wagner, złote plamy „Arystokratyna” usu-
wa po kilkorazowym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48. 27

SKŁAD FABRYCZNY
T-wa „Prowodnik”
w RYDZIE.
w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.
Wyroby techniczne
Gumowe i Azbestowe
do wszelkich gałęzi przemysłu
Obreże gumowe
do kół powozowych
Bandaż, Osie, Resory
OPONY do samochodów i rowerów.
Weże gumowe i parciane
Obcasy gumowe. 271

Kto jest MOZER?
Mozer jest to największy fabrykant zegarków
znany na całym świecie. Mozer nie wypuszcza ze
swej fabryki zegarków nie prawidłowo wyregulo-
wanych. Marka „Mozer” jest już najlepszą gwa-
rancją dobrej i trwałości zegarków. Miękkie zę-
berek Mozer okrydowany otwartymi, płaski (jak rubel
srebrny) z cyferblatem położonym lub posrebrzo-
nym, nakręca się bez kluczyka, remontoir na 10 ka-
mieniacz, fason nowomodny, (cena tylko na pewien
czas znizowana), zamiast 10 rb. tylko 3 rb. 15 kop.
2 sztuki 6 rb. taki sam zegarek płaski „Monzer” zakryty 4 rb.
15 kop. 3 sztuki 8 rb. Zamówicie, a zawsze będziecie nam wdzięczni
każdy zegarek zaopatrzony gwarancją na 6 lat. Przesyłka do 4 sztuk
— 40 kop. (na Syberję — 75 kop.) Wysyła się za zaliczeniem bez zadat-
ku. Adres: T-wa „NAPRZOD”, Warszawa ulica Pańska 39/66. Bezplat-
nie dołączamy nowomodną piękną dziewczkę z brylokiem kompas.
Prosimy zwrócić uwagę na napis „Monzer” i wyszukać się
fabrykantów 629-8-1

The Fairbanks Comp.
New York
Specjalność: wentyle do pary i wody, podnośniki, narzędzia.
Reprezentacja i skład Tow. „Union” Częstoch-
wa, Dojazd 5. Telef 193. 388-3-2

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja II Nr. 38 — kiosk „Świt” na Wystawie, w Zawierciu księgarnia
p. K. Lubcke i S-ka, w Dąbrowie p. Jan Dziekan, w Rakowie p. Leon Piotrowski, w Warszawie p. F. Syrewicz.

Warunki prenumeraty:
Rocznic rb. 6, półrocznic rb. 3, kwartalnic rb. 1 kop. 50, miesięcznic kop. 50
wraz z przesyłką pocztową lub odnośnictwem do domów.

Ceny ogłoszeń:
Za wiersz jednosłupowy lub jego miąższość przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10,
obok tekstu (nadesłane) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz.